

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Pavla Molka a Mgr. Michala Bobka v právní věci žalobce: **Ing. J. P.**, advokátem se sídlem Zárubova 506/4, Praha 4, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo nám. 449/3, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 3. 2019, č. j. JMK 40406/2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 2. 2021, č. j. 41 A 35/2019-78,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Magistrátu města Brna, odboru dopravněsprávních činností, ze dne 8. 1. 2019, č. j. ODSČ-93231/18-43, byl žalobce uznán vinným ze dvou přestupků podle § 125c odst. 1 písm. k) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“), a byla mu uložena pokuta ve výši 2 000 Kč. Přestupků se žalobce dopustil tím, že jako provozovatel vozidla v rozporu s § 10 odst. 3 zákona o silničním provozu nezajistil, aby při užití vozidla byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu stanovená tímto zákonem. Řidič vozidla, který nebyl znám, totiž ve dnech 8. 11. 2017 v 13:56 hodin a 9. 1. 2018 ve 21:45 hodin neoprávněně užil chodník na pozemní komunikaci X v X tím, že na něm zastavil, čímž opakovaně došlo k porušení § 53 odst. 2 zákona o silničním provozu.

[2] Odvolání žalobce proti rozhodnutí magistrátu zamítl žalovaný výše nadepsaným rozhodnutím a rozhodnutí magistrátu potvrdil. Nepřisvědčil žádné z odvolacích námitek včetně těch týkajících se tvrzených podání obsahujících sdělení o totožnosti řidiče zaslaných palestinskou poštou. Taková podání ve spisu nejsou a žalobce jejich existenci věrohodným způsobem nedoložil. Napadené rozhodnutí ani řízení mu přecházející tedy žalovaný neshledal rozpornými s právními předpisy a uloženou pokutu považoval za přiměřenou a odůvodněnou.

[3] Proti rozhodnutí žalovaného se žalobce bránil žalobou, kterou krajský soud nyní napadeným rozsudkem zamítl jako nedůvodnou. K žalobní námitce nedoručených sdělení o totožnosti řidiče uvedl, že podání je učiněno dnem, kdy došlo příslušnému správnímu orgánu [§ 37 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“)]. Žalobcova podání doručovaná palestinskou poštou magistrátu nedošla a žalobce neučinil žádné kroky k nápravě. Nevyužil tedy možnost sdělit totožnost řidiče, kterou magistrát neměl jak jinak zjistit, a musí nést odpovědnost za přestupky coby provozovatel vozidla. Nedůvodné shledal krajský soud i žalobní námitky nenařízení ústního jednání a provedení dokazování mimo ústní jednání bez přítomnosti žalobce.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá výše označený rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Požaduje zrušit napadený rozsudek i rozhodnutí žalovaného.

[5] Stěžovatel namítá, že odůvodnění napadeného rozsudku je vnitřně nelogické a rozporné. Krajský soud postavil odůvodnění na nedoručení stěžovatelových podání obsahujících sdělení o totožnosti řidiče. Zároveň ale připouští, že odeslání podání stěžovatel dostatečně prokázal. Stěžovatel nemohl vědět, že žalovaný předmětná vysvětlení nedostal. Přesto krajský soud přičítá stěžovateli k tíži, že nedoručení podání nereklamoval a neučinil kroky k nápravě. Rovněž není pravdivé tvrzení krajského soudu, že by nevyvinul žádnou snahu k objasnění situace. Stěžovatel opakovaně žádal o nahlédnutí do správního spisu, což ale žalovaný účelově odmítal. Přitom to byl žalovaný, kdo měl stěžovateli sdělit, že mu podání nebyla doručena.

[6] Krajský soud se v této souvislosti nijak nezabýval žalobní argumentací nálezem Ústavního soudu ze dne 23. 3. 2000, sp. zn. III. ÚS 522/99 (N 44/17 SbNU 313), který se týká zachování lhůty v trestním řízení. Místo toho poukázal na soukromoprávní spor stěžovatele s poskytovatelem listovních služeb. Takové jednání krajského soudu považuje stěžovatel za účelové. Měl se vypořádat se všemi námitkami a své úvahy řádně odůvodnit.

[7] Jednání žalovaného i krajského soudu je pak přepjatě formalistické, pokud v případě přestupku projednatelného jako správní delikt provozovatele vozidla nevyvinou žádnou snahu, aby potrestali skutečného pachatele. Stěžovatel k tomu odkázal na nález Ústavního soudu ze dne 25. 10. 2016, sp. zn. II. ÚS 2062/14 (N 198/83 SbNU 185).

[8] Žalovaný ve svém vyjádření jen stručně uvedl, že kasační stížnost považuje za nedůvodnou a navrhuje ji zamítnout.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[9] Nejvyšší správní soud posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je podání kasační stížnosti přípustné, z důvodů, které zákon připouští, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 102 a násl. s. ř. s.). Poté přistoupil k přezkumu rozsudku krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil také,

pokračování

zda netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Projednávaná věc se týká odpovědnosti provozovatele vozidla za přestupek podle § 125f zákona o silničním provozu, která je koncipována jako objektivní, tj. ani u fyzické osoby se nevyžaduje zavinění (§ 125f odst. 3 zákona). Dále platí, že přestupek provozovatele vozidla je subsidiární k přestupku skutečného řidiče. Primárně tedy za spáchaný přestupek odpovídá řidič vozidla a až při splnění zákonem stanovených podmínek činí zákon odpovědným provozovatele vozidla za to, že svěřil řízení vozidla jinému a nezajistil, aby byly dodržovány povinnosti řidiče a pravidla provozu na pozemních komunikacích. K zahájení řízení s provozovatelem tak správní orgán může přistoupit až ve chvíli, ukáže-li se jeho snaha o zjištění skutečného řidiče marnou, a tedy z tohoto důvodu buď řízení ani nezahájí a věc odloží, anebo řízení zahájené a vedené proti označenému řidiči zastaví (§ 125f odst. 5 zákona; obecně k odpovědnosti provozovatele vozidla srov. např. nedávný rozsudek NSS ze dne 16. 11. 2022, č. j. 6 As 275/2021-57, odst. [13] a [15]).

[12] Správní orgán postupuje podle § 125h zákona o silničním provozu a vyzve provozovatele vozidla k uhrazení určené částky. Jednou z podmínek zůstává neznámá totožnost řidiče vozidla (§ 125h odst. 1 písm. b) zákona]. Provozovatel vozidla na tuto výzvu může správnímu orgánu totožnost řidiče sdělit, což se považuje za podání vysvětlení (§ 125h odst. 6 zákona). Toto podání vysvětlení provozovatelem vozidla před zahájením řízení slouží správnímu orgánu k získání informací za účelem ujasnění si otázky, zda vůbec a případně vůči komu má zahájit přestupkové řízení (srov. např. rozsudek NSS ze dne 11. 8. 2022, č. j. 8 As 150/2020-43, odst. [15]).

[13] V projednávané věci stěžovatel namítá, že sdělil totožnost skutečného řidiče, ovšem nemohl vědět a nelze mu klást k tíži, že podání s tímto sdělením zaslaná z Palestiny poštou nebyla doručena. Nejvyšší správní soud však souhlasí s krajským soudem, že k pochybení magistrátu ani žalovaného nedošlo. Jak konstatoval už krajský soud, podle § 37 odst. 5, věty druhé, správního řádu je podání *učiněno dnem, kdy tomuto orgánu došlo*. Správní řád nezavádí žádnou fikci, že by se podání v rozporu s textem § 37 odst. 5 správního řádu mělo považovat za učiněné i v případě, že držitel poštovní licence adresátovi zásilku nedoručí, a podání se tak do dispozice správního orgánu vůbec nedostane (srov. i krajským soudem citovaný rozsudek NSS ze dne 14. 11. 2019, č. j. 6 As 126/2019-21, č. 3949/2020 Sb. NSS, odst. [9]).

[14] Odkazuje-li stěžovatel na nálezný Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 522/99, není na jeho věc přílehlavý. Týká se totiž zachování lhůty k podání opravného prostředku v trestním řízení podle § 60 odst. 4 zákona 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, jestliže bylo podání ve lhůtě dáno na poštu a adresováno soudu. Předmětem projednávané věci ovšem není otázka zachování lhůty k provedení určitého úkonu [obdobně upravené i v § 40 odst. 1 písm. d) správního řádu], nýbrž vůbec učinění tohoto úkonu.

[15] V této souvislosti přitom není vadou, pokud se krajský soud s argumentací stěžovatele tímto nálezem výslovně nevypořádal. Nejvyšší správní soud připomíná, že

povinnost řádného odůvodnění nelze interpretovat jako požadavek na detailní odpověď na každé účastníkově tvrzení, ale odůvodnění musí reagovat na argumentaci jako celek (srov. např. rozsudek NSS ze dne 10. 2. 2022, č. j. 9 Afs 274/2020-61, odst. [26] a tam citovaná judikatura). To se v projednávané věci stalo. Napadený rozsudek je řádně a srozumitelně odůvodněn a zcela jasně z něj vyplývají úvahy krajského soudu, kterými se při rozhodování řídil. Krajský soud především dostatečně vysvětlil, proč je podstatné doručení podání, ke kterému ovšem nedošlo. Též uvedl, že o nedoručení podání se stěžovatel dozvěděl z jemu zasláního příkazu, přesto nezaslal žádné stanovisko k objasnění situace (body 29. a 30. napadeného rozsudku). V této souvislosti tedy Nejvyšší správní soud nesouhlasí se stěžovatelem ani v tom, že by byl napadený rozsudek nelogický a vnitřně rozporný. Naopak je řádně a srozumitelně odůvodněn.

[16] Nejvyšší správní soud přitom ověřil ze správního spisu, že stěžovatelem tvrzená podání obsahující vysvětlení o totožnosti řidiče jeho součástí opravdu nejsou. Souhlasí proto s krajským soudem, že magistrát podání zjevně neobdržel, nebyla mu doručena, a tedy ve smyslu § 37 odst. 5 správního řádu nebyla učiněna (viz zejména body 24., 26. a 27. napadeného rozsudku). Z ničeho přitom nevyplývá, že by doručena byla, ale nebyla by součástí spisu (např. kdyby stěžovatel doložil potvrzení o doručení v rámci sledování zásilky).

[17] Skutečnost, že stěžovatel sdělil totožnost údajného řidiče vozidla ve svém odvolání proti rozhodnutí magistrátu, přitom nehraje roli. Takové sdělení je učiněno pozdě a nemůže mít za následek šetření přestupku vůči domnělému řidiči namísto provozovatele vozidla. Podle § 125g odst. 1 zákona o silničním provozu totiž platí, že pokud již dojde k zahájení řízení proti provozovateli vozidla, nelze – s výjimkou zproštění odpovědnosti provozovatele podle § 125f odst. 6 zákona o silničním provozu (odcizení vozidla nebo tabulky s přidělenou státní poznávací značkou, nebo podání žádosti o zápis změny provozovatele v registru vozidel) – zahájit řízení o přestupku proti řidiči (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 16. 5. 2018, sp. zn. Pl. ÚS 15/16 [N 95/89 SbNU 409], bod 67., obdobně rozsudek NSS ze dne 21. 8. 2018, č. j. 9 As 174/2017-40, odst. [12], nebo ze dne 28. 11. 2016, č. j. 8 As 156/2016-35, odst. [35]).

[18] Stěžovatel tedy skutečně nevyužil možnost sdělit totožnost řidiče danou mu v § 125h odst. 6 zákona o silničním provozu, a musí nést odpovědnost za přestupek jako provozovatel vozidla. Správní orgány přitom splnily podmínky pro projednání přestupku provozovatele vozidla stanovené v § 125f odst. 5 písm. a) zákona o silničním provozu, tedy učinily nezbytné kroky ke zjištění pachatele přestupku (výzva provozovateli vozidla), nezačaly řízení o přestupku s řidičem a věc odložily, protože nezjistily skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.

[19] Namítá-li stěžovatel závěrem, že postup krajského soudu, popř. žalovaného byl formalistický, ani této námitce Nejvyšší správní soud nepřisvědčil. Na postupu žalovaného ani krajského soudu není nic formalistického, co by ve světle namítaného nálezu sp. zn. II. ÚS 2062/14 zakládalo zjevnou nespravedlnost vůči stěžovateli. Jelikož magistrát neznal totožnost řidiče vozidla, zaslal v souladu se zákonem výzvu stěžovateli jakožto provozovateli vozidla, načež s ním zahájil řízení o přestupku, neboť údaje o totožnosti řidiče nesdělil. Takový postup je zcela v souladu se zákonem a jeho ústavnost, resp. ústavnost objektivní odpovědnosti provozovatele vozidla potvrdil Ústavní soud v již citovaném nálezu sp. zn. Pl. ÚS 15/16, body 52. a násled.

pokračování

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil a neshledal ani vadu, ke které by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1, věty poslední, s. ř. s.

[21] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení, a žalovanému nevznikly náklady nad rámec úřední činnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. března 2023

JUDr. Radan Malík
předseda senátu